

מורה חדש (ארי קלט)
תעודת זהות: 1519
העורך: ד"ר א. מרטון
המנהל: משה זיסמן
תל-אביב: רחוב שולמיינגר 11. טל: 6707.

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

Két front között

Írta: DANZIG HILLEL

1. Kell-e és szabad-e Izraelnek aktív szerepet játszania a világpolitikában — avagy jobban teszi, ha saját problémáira, illetve az őt érintő kérdésekre szorítkozik a nemzetközi arénában? Más-

szóval: úgy kell-e viselkednie Izraelnek a nemzetek gyűlékezetében, ahogy fiatal, kis állam viselkedik a „nagyok” között — vagy úgy mint történelmi világ-nép orkölcsi hagyományaihoz illik?

Mindannyiszor felvetődik ez az elvont kérdés, valahányszor kényes világpolitikai problémával szemben kell állást foglalnia az izraeli delegációnak az Egyesült Nemzetek fórumán. Vannak zsidók, akik a béke és haladás előharcosai között kívánják látni Izraelt és akadnak nemzsidók is, akik ezt a szerepet „természetes”-nek találják. De nem kevés azoknak az izraeli polgároknak, zsidó és nemzsidó politikusoknak a száma, akik ellenkező nézetet vannak és úgy vélik, hogy a fiatal zsidó államnak szerény és tartózkodó magatartást kell tanúsítania a nemzetközi fronton. Az előbbi kívánság azoknak a lelkeiben él, akiknek hite szerint Izrael „nem olyan, mint a többi állam” és nem mérhető azzal a mértékkel, amivel a többi. Az utóbbi álláspont képviselői viszont abból indulnak ki, hogy Izrael „csak” olyan állam, mint a többi, vagy még olyan sem.

Az igazság valahol a középután van. Nagy népek kis állama vagyunk. Esély hiányában dolog lebecsülni a népi háttér jelentőségét, mint elnagyolni az állami lét erejét. Izrael egy magában kicsi pont a világon, de a zsidó világgal a háta mögött ez a pont megnő a nemzetközi világ szemében, sőt olykor a politikai valóság tükrében is. Ezt a megnövekedést legutóbb annak a fájdalmas bonyodalomnak a kimenetelében látjuk, mely Izrael és a Szovjetunió között támadt az elmúlt év őszén.

A kommunista világ és a zsidó világ állottak itt egymással szembe. És nem Szalin halála volt az egyetlen tényező, mely véget vetett a prágai perből keletkezett feszültségnek. Szerepet játszott ebben az a felismerés is, hogy a prágai perrel és a moszkvai vérvádai elindított politikai kísérlet csak erkölcsi kudarcot hozott valóságos haszon nélkül; és az a felismerés is, hogy az egyesült izraeli és zsidó világfront nem lebecsülendő tényező a pszichológiai háborúban.

Ennek az éremnek a másik oldalán viszont az a tanulság áll, hogy Izrael (és a zsidók) helyzete nagyobb mértékben is függ a nemzetközi tényezőktől és a relációktól, mint bármely más nép vagy állam. Nagyobb szüksége van az épülő zsidó államnak a világközvetlen rokonzenére és a világbéke megszüntetésére, mint a többi nemzetnek — és már ezért sem, de még a zsidó gáuit miatt sem szigetelheti el magát Izrael a nemzetközi küzdelemben.

2. Hasonlóképpen tiltja a zsidó állam specifikus helyzetét, hogy belebonyolódjék a versengő világfrontok harcába. A tömbök pedig egyre szaporodnak. Ma már nemcsak „Kelet” és „Nyugat” harcolnak egymással. Az UNO-közgyűlés Koreai-vitájában „harmadik” erők felvonulását láttuk világos és egyre határozottabb tendenciával. A két óriás — Amerika és a Szovjetunió — között: Anglia, a dominiumok és az ázsiai államok alakítottak külön frontot és döntő többséget hol Amerikával, hol Oroszországgal és szövetségeseivel szemben. Különösen India kérdésében boma-

Aba Even Amerika arab-barát politikájáról

A washingtoni nagykövét öszinte beszámolója Jeruzsálemben

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától). — Pénteken este a jeruzsálemi Cion moziban Aba Even, Izrael washingtoni nagykövete és állam-UNO-fődelegátusa ezrekre tömeg előtt előadást tartott, Izrael és az Egyesült Államok kapcsolatáról. Aba Even elmondta, hogy hivatalos helyről még a legutóbbi napokban is biztosították a két állam közötti hagyományos baráti kapcsolatokat fenntartását.

Ez a barátság — folytatta — nemcsak a zsidó cionista körök, de az Amerikában élő keresztények szívében is él, mert ezeknek lelkében elevenen él a szabadság és önállóság iránti szeretet hagyománya. Nincs kizárva viszont, hogy jobb viszonyt igyekeznek teremteni az arabokkal. Izrael a maga részéről ezt nem ellenzi, mindaddig, amíg nem a mi rovásunkra fog menni. Az arab propagandának sikerült meggyőznie bizonyos köröket, hogy az utóbbi idő-

ben előnyben részesítették Izraelt az arab államokkal szemben. Az arabok elküldötték a tény, hogy Izrael hatalmas vér- és anyagi áldozatok árán szabadult fel az idegen uralom alól, míg az arabok a legutóbbi húsz esztendő leforgása alatt, minden különösebb erőfeszítés nélkül, kilenc állami állam felállítását érték el, amelyeknek összterülete 200 ezer négyzetkilométer, közel 40 millió lakossal.

Alapvetően téves az a bizonyos amerikai politikai körökben terjedő nézet, hogy a Közelkelet térségében jelentős feszültség állapotot ért Izrael hibáztatható. Ha el is töröljük Izraelt a közelkeleti térképről, akkor is fennállna a perzsa válság, a Szuézi-csatorna körüli angol-egyiptomi konfliktus és az északafrikai feszültség. Ugy az Egyesült Államok, mint Izrael arra törekszik, hogy létrejöjjön az Izrael és szomszédai közötti béke, az amerikai kormány azonban

ezideig azt az álláspontot képviseli, hogy a köztér államainak önállóan, minden külső nagyhatalom beavatkozása nélkül kell elrendeznie közöttük fennálló vitás ügyeket.

Meglepető az USA álláspontja Jeruzsálem kérdésében — folytatta Aba Even,

minthogy az USA annakidején ellenezte az internacionalizálást és nem tiltakozott, amikor az összes miniszteriumokat és a Kneszetet Jeruzsálembe helyezték át. Különös, hogy éppen a külügyminisztérium áthelyezésével kapcsolatban fejezte ki rosszallását. A jelek szerint

— fűzte hozzá — az USA jelenlegi politikája az arabok kiengesztelésére irányul. Mindazok, akik az arabok-nak fejezték ki a szíveskedést, az USA előtt, csak olajat öntenek a tüzre — fejezte be nagy tetőzéssel kísért előadását Aba Even.

Az amerikai álláspont győzött az UNO-közgyűlésen

India visszalépett a konferencián való részvételtől

New York (UP). — Az amerikai javaslatot elfogadva, az UNO közgyűlése pénteken éjjel 43 szavazattal 5 ellenében úgy döntött, hogy a távokeleti konferencián az UNO részéről azok az államok vesznek részt, amelyeknek csapatai küzdtek a koreai fronton. A másik oldalon résztvehet a Szovjetunió is, amennyiben Kína és Észak-Ko-

rea ezt így kívánják. Megbizták Hammerskjöld főtitkár, hogy közölje az UNO határozatát Indiával és Észak-Koreával és szükség esetén tegyen újabb jelentést a közgyűlésnek.

India delegátusa a szavazás előtt közölte, hogy országa lemond a konferencián való részvételtől.

Ezzel elhárult a határozat útjából a probléma, amely megosztotta a nyugati tábor. Mint ismeretes, a politikai bizottság 27 szavazattal 21 ellen India meghívása mellett döntött, Amerika éles tiltakozásával szemben. Bizonyos volt azonban, hogy a közgyűlésen India nem kapja meg a szükséges kétharmad többséget.

A közgyűlés Amerikára bízta, hogy a kommunista államokkal egyetértésben megállapítsa a távokeleti konferencia időpontját és színhelyét. A határozat értelmében a Korea jövőjét tárgyaló konferencián a „közvetköl” állam-vezetők 17 „harcoló” állam-vezetőkkel: Ausztrália, Anglia, Bel-

gium, Columbia, Kanada, Etiópia, Franciaország, Görögország, Luxemburg, a Fülippinek, Hollandia, Új-Zéland, Sziam, Törökország, Dél-Afrika, az USA és Dél-Korea.

Az UNO ezzel befejezte 7-ik rendes közgyűlését, amely 1952. október 14-én kezdődött és amelyet április 23-án azzal napokkal el, hogy a koreai kérdés tárgyalására ismét összehívják a már akkor a láthatáron mutatkozó fegyverszünet időszerevé válik. Valószínűnek látszik, hogy a szeptember hó 15-én kezdődő nyolcadik közgyűlésen ismét tárgyalni fogják a távokeleti konferencia ügyét, miután Andrej Visinszkij szovjet fődelegátus kijelentette, hogy

a kommunisták nem hajlandók elfogadni az „Amerika által diktált” feltételeket.

Az UNO főtitkársága tegnap elküldte Kínának és Észak-Koreának a közgyűlés határozatait és kérte, hogy a két kormány a legelőbb időben belül közölje észrevételeit.

TITO ÖNHATALMULAG ELFOGLALJA TRIESTET?

Izgalom Olaszországban — cáfolatok Londonban és Belgrádban

Róma, (AFP). Olaszországban nagy izgalmat keltek a Jugoszláviából érkező hírek, amelyek szerint Tito marsall Jugoszláviahoz akarja csatolni a triestri terület nemzetközi felügyelet alatt álló úgynevezett „B”-szávját. Giuseppe Pella miniszterelnök tegnap reggel hosszasan tanácskozott a hadügyminiszterrel és a vezérkar főnökével. Az egész olasz sajtó élesen reagált a jugoszláv hírre és követelte, hogy a kormány tegyen

azonnali lépéseket Tito szándékának megakadályozására.

Az olasz sajtó nagyrészt Amerikát és Angliát hibáztatja Jugoszlávia magatartásáért. A nyugati hatalmak különböző engedményeket tettek Titonak és így közvetve felbátorították, hogy Triestben önkényesen csokoldják. Ezzel kapcsolatban az olasz lapok tiltakoznak az ellen, hogy a nyugati hatalmak fegyverek kel látják el Titot és támogatják a balkáni szövetséget.

Jugoszlávok a maguk részéről hasonló panaszokat emeltek az olaszok ellen. Tito marsall nemrég javasolta, hogy osszák ketté a területet és cseréljék ki a kisebb-égeket.

Az olasz miniszterelnök tegnap délután magához kérte a három nyugati nagyhatalom követőit és közölte velük Olaszország aggrályait a triestri helyzettel kapcsolatban.

(Folyt. a 4. oldalon)

Megfigyelőben nem lesz hiány

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától). — Bennike tábornok, az UNO közelkeleti megfigyelőkarának főnöke, aki jelenleg Amerikában tartózkodik az UNO központjában, a közeli napokban visszatér Jeruzsálembe. Ertesülésünk szerint mintegy 25-30 új megfigyelőt fognak Bennike tárgyalásainak eredményeképpen az UNO közelkeleti vezérkarához beosztani.

Jugoszlávia washingtoni nagykövete tegnap kijelentette, hogy

a hír légbőlkapott és Tito marsallnak nincs szándékában megszegni a fegyverszünet Triestre vonatkozó intézkedéseit.

A nagykövét néhány nappal ezelőtt tért vissza Belgrádból, ahol Titoval is tárgyalt. Londonban az angol külügyminisztérium szóvivője kijelentette, hogy semmit sem tud Jugoszlávia állítólagos szándékairól. Az angol külügyminisztérium véleménye szerint a triestri kérdést Jugoszlávia és Olaszország közvetlen tárgyalásai által kellene megoldani.

A nagyhatalmak megegyezése szerint Triest nemzetközi katonai megszállása csak ideiglenes és megszünik, amint Olaszország és Jugoszlávia — a nagyhatalmak jóváhagyásával — semleges kormányzót választanak a nemzetközi terület számára. Mivel a két ország eddig nem tudott megegyezni, a megszállás a mai napig tart, de Anglia az általa megszállt területen átadta a közigazgatást az olaszoknak és csak névleges katonai felügyeletet gyakorol. Amerika öt év előtti javasolta, hogy a „B” sávot adják vissza Olaszországnak, de ez a javaslat erős ellenállásba ütközött.

Az olasz kormány többször emelt panaszt, hogy Jugoszlávia sérti a triestri olasz kisebbségek jogait. A

A transzjordánok meggyilkoltak két lányt és három fiatalembert

A ramallai rádió pénteken reggel azt a hírt közölte, hogy Transzjordánia nevei határán öt zsidó behatolt az ország területére, de az Arab Légóval való tűzharc során mind az öt zsidó elesett. A rádió szerint a zsidók Bir Markor közelében 20 kilométer mélységben hatoltak transzjordán területre.

A hírrel kapcsolatban tegnap este a hadsereg szóvivője közölte, hogy az UNO-megfigyelők eljuttatták az izraeli hatóságokhoz Transzjordánia panaszát ezzel a támadással kapcsolatban. A transzjordánok szerint az izraeli katonai csoportban három férfi és két nő vett részt és holttestük az Arab Légó birtokában van.

Az arab jelentés — hangsúlyozta a hadsereg szóvivője — annyiban mindenképpen téves, hogy izraeli had-

erőhöz tartozó támadókról beszél. A hadseregnek egyetlen csoportja sem lépte át a megjelölt helyen a határt — mondotta a hadsereg szóvivője.

Az újságíróknak arra a kérdésre, hogy hogyan kerültek transzjordán területre izraeli állampolgárok, a szóvivő kijelentette, hogy a nyomozás szerint három fiatalember és két lány ki-

rándulásra indult a Negev-beszél. A hadseregnek egyetlen csoportja sem lépte át a megjelölt helyen a határt — mondotta a hadsereg szóvivője. Az újságíróknak arra a kérdésre, hogy hogyan kerültek transzjordán területre izraeli állampolgárok, a szóvivő kijelentette, hogy a nyomozás szerint három fiatalember és két lány ki-

rándulásra indult a Negev-

OLVASÓINKHOZI

Az árindex emelkedése, amely 1953. január 1. — illetve a legutolsó lapáremelés óta — minden munkás és alkalmazott fizetésénél havi 12 font 800 prutás többletet jelent, továbbá az újságpapír és más nyersanyagok dollárárfolyamának 80 százalékkal való felemelése, súlyos teherként nehezdednek a lapokra. Az egész izraeli sajtó — köztük az Uj Kelet is — ennek a tehernek egy részét kénytelen az olvasóra áthárítani. A fentiek figyelembevételével elhatároztuk, hogy 1953. szeptember 1-től kezdve az Uj Kelet árát a következőképpen állapítjuk meg: Egyes szám hétköznap . . . . . 90 pruta Egyes szám pénteken . . . . . 140 pruta Előfizetési díj egy hóra . . . . . 2400 IL. Hiszünk, hogy olvasóink megértést fognak tanúsítani elhatározásunk okai iránt és mint a múltban, úgy a jövőben is hűségesen ki fognak tartani lapunk mellett.

UJ KELET szerkesztősége és kiadóhivatala

Az ország vezető szaküzlete
Sérvkötők
Fűzők
Gumiharisnyák
Suport
ORTHOPAEDY KURT LABD & SONS
ARLOSOROFF ST. TEL 66376

Két front között

(1. old. cikk, folyt.)

lott meg a többiek eddigi állása.

Izraelt a nyugati világhoz fűzik jelenlegi politikai kötelei és Ázsiához geopolitikai helyzete és történelmi jövőjének szálai. A jó és okos politika pedig az, mely a jelen talaján állva keresi az utat a jövő felé. Ezen az egyaránt rögs és sikamlós úton kis balszerencse érte az izraeli diplomáciát az UNO multheti India-vitájában.

Izrael főképvisele, Aha Even rendkívül határos beállásában pártfogolta India meghívását a koreai békekonferenciára. Aztán jött a szavazás, mely Izraelt is azon államok között találta, melyek „nem tudtak” India mellett szavazni — holott szerettek volna — mert „nem tudtak” kitérni Amerika azon kívánására elől, hogy ha már nem hajlandók vele szavazni India ellen, legalább tartózkodjanak a szavazástól.

Ilyen körülmények között okosabb lett volna tehát nem beszélni és úgy nem szavazni, vagy ha már beszélni, úgy is szavazni, ahogy a beszéd szolgált. Aha Even három célt akart szolgálni beszédével: a nemzetközi béke ügyét általában; Izrael ázsiai kapcsolatainak és Indiához való relációjának ügyét; valamint Izrael önállóságának demonstrálását a nemzetközi fronton. A szavazástól való tartózkodás viszont azoknak a közléseknek és hallomásoknak volt a terméke, melyek arra mutattak, hogy Izrael „önálló” szavazása az UNO-ban komoly károkat okozhat ügyének Washingtonban, különösképpen a most mérlegelés alatt álló gazdasági segély kapcsolatán.

Igaz, nem mi voltunk az egyedüliek, akik az amerikai nyomásnak engedve meggyőződésük és lelkiismeretük ellenére tartózkodtak a szövegező szavazástól. Ebben a társaságban volt Franciaország, Törökország, Hollandia és Belgium is. Vagyis nálunk nagyobb súllyal és hagyományokkal rendelkező hatalmak. Sőt, maga India is meghátrált végül saját jelöltiségétől. S mégis, Ben-nünket érzékenyebben és

mélyrehatóbban érint a dolgot, mint a többi államot. Azok inkább engedhetik meg maguknak önállóságuk pillanatnyi feladását, sőt ázsiai kapcsolataik elhanyagolását is más érdekekért és kötelek miatt, mint mi akiknek önállósága oly fiatal és oly nagy mértékben hiányolja-szükségeli az ázsiai államokkal való kapcsolatot.

Amikor Aha Even India részvételét kívánta a távolkeleti béke rendezésében — a közkeletű béke ügyére is gondolt, illetve arra a szerepre, amit India az Izrael és szomszédai közötti béke érdekében tehet majd. Amerikával kapcsolatban viszont az a kérdés: követheti-e Izrael az Egyesült Államokat azon az úton, mely Syngman Rheehez és a hozzá hasonló elemekhez köti, demokratikus szövetségeitől pedig mindinkább eltávolítja az amerikai politikát Ázsiában.

Elvi meggyőződése és geopolitikai érdekei ahhoz a többséghez vontatták Izraelt, mely az amerikai állásponttal ellentétben alakult ki az indiai kérdésben, pontosabban: az angol-ázsiai tömbhöz. Az arabok is ehhez a csoporthoz csatlakoztak a szavazásnál. Nekik „szabad” volt. Rájuk nem haragudtak meg ezért Washingtonban és nem fenyegette őket segélyfosztás veszélye. A mi engedelmisségünk és nemszavazásunk viszont gyengíti nemrég helyrebillent pozícióinkat a nemzetközi fronton és kérdéses, hogy valóban megerősíti azt Amerikában.

Az Egyesült Államok és a többi szövetségesek közötti ellentétke kimélyülése bizonyos feszültséget termethetnek Amerika és Izrael viszonyában is. Kétféle „harag” veszélyét hordja magában ez a fejlődés: meg haragudhat a világ Amerikára és Amerika a világra. S az amerikai harag a világra — az UNO-ra, a szövetségesekre — kihatással lehet Izraelre is. Bizonyos jelek máris mutatkoznak ebben az irányban.

Az amerikai cionisták ugyancsak multheti konferenciáján feltűntetett, hogy Eisenhower elnök a konferenciához intézett

üdvözlőlevelében szóval említtette meg Izraelt. Hasonló módon „üdvözölte” a cionista konferenciát Harold Stassen, a külföldi segélyek adminisztrációjának vezetője is. Trumannal ez nem fordult elő. Mit akart mondani tehát Eisenhower ezzel az „elhallgatás”-sal az amerikai cionistáknak, azt vajon, hogy lehetőleg ne avatkozzanak be az Egyesült Államok és Izrael politikai ügyeibe?

Már pedig a szövegező cionista konferencia éppen ezzel a „politikai beavatkozással” jegyében állott. Ehes bírálatot hallottak a konferencia a washingtoni kormány Jeruzsálem-politikája, valamint ama szándéka ellen, hogy fegyvereket adjon az arab államoknak Izrael biztonságát szempontjainak figyelembevételével. Vagyis: újra hallatta politikai szavát az amerikai cionizmus és kifejezésre juttatta ama akaratát, hogy Izrael mellé álljon az amerikai politikai fronton. Csak hogy ebben a kérdésben is megoszlanak a vélemények: kivánatos-e az amerikai cionista tábornok politikai reaktiválódása vagy helyesebb, ha továbbra is egyedül vívja harcát Washingtonban az izraeli diplomácia?

Másképp is feltehető a kérdés: elérkezett-e újra a harcos „politikai cionizmus” órája Izrael pozíciójának és önállóságának védelmében a nemzetközi és az amerikai fronton egyaránt — vagy továbbra is fenn kell tartani a politikai elválasztást állam és cionizmus között?

Mindezek a kérdések — az UNO-ban és az amerikai fronton felmerült problémák — alapos mérlegelés és tisztázás tárgyát kell, hogy alkossák a külügyminisztérium és a kormány konzultációjában Aha Even-nel, aki ebből a cselekvéstől most haza Washingtonból.

A Hitachdut Oléj Hungária közleményei:

JERUZSALEM
A HOH aug. 31-én, hétfőn este 8 órakor a Semadar kávéházban (Rech. Princess Mary) Szehutz Ignác úr, a Magyarországi Zsidók Világszövetsége vezetőjének részvételével taggyűlést rendez, melyre tagjainkat meghívjuk.

Mégis indulnak a náci pártok a németországi választásokon

Frankfurt (STA) — A német parlamenti választások propagandájának kifejtésével egyre inkább domborodik ki a neo-náci pártok elszaporodásának veszélye. A választásokat a nyugat-német federáció kilenc államában rendezik, amelyeknek többségében a neo-náci pártok is jelöléstárat nyújtottak be. A választási törvény az egyes államokra bizza annak megállapítását, hogy a pártok programja ellentmond-e az alkotmánynak. Egy-két államban megsemmisítették a náci pártok jelöléstárait, de nem alkotmányjogi kifogások alapján, hanem főként adminisztratív természetű okok miatt. Így egyes listák ajánlóinak a száma kisebb volt, mint amit a törvény előír. Ennek ellenére a neo-náci „Nationale Einheitspartei” mégis részt vesz a bajorországi és Schleswig-holsteini választásokon. Az ugyancsak neo-náci Reichspartei a kilenc állam közül hatban nyújtott be jelöléstárat. Ennek a pártnak volt a jelöltje dr. Werner Naumann, akit, mint ismeretes a hatóságok letartóztattak.

RÁDIÓ

6.30: Május 10. 6.35: reggeli torna, 6.45: zenélő óra, 7: hírek, 7.15: hangelemek, 12: John Christie hangfelvétel, 12.50: Háziaszony kivánságversenye, 13.30: hírek, 13.45: zongoraszámkor, 16: szórakoztató zene, 17: tánczene az 8 óráig, 17.45: ifjúsági műsor, 18.15: hírek, 19: a Kol Jiszraél könyvtáza hangversenye, 19.40: közzene, 20.24: Tűzhöz (Kronkák I. 5. 6), 20.30: hírek, 20.45: az izraeli filharmonikus zenekarának hangversenye, Milton Cammings vezényelével: Gold: Spirituálék (énekarra és zenekarra) Csajkovszki, diótorosvit, 21.30: egykori nagy zongaristák lemezei (Saint Saens és Scriabine) — 22: héber dalok, 22.20: könnyű zene, 23: hírszövegelemények.

Párhuzamos műsor:
13.45: angol hírek, 14: francia hírek, 16: vasárnap zene a keresztény lakosság számára, 17.35: Mose Fiederbaum műveiből (Héber Rapszódia, a Meddó), 18.30: francia hírek, 19.30: jiddis műsor, 20: román hírek, 20.15: magyar műsor, 22.15: angol hírek.
A hadsergő rádiója:
18.35: izraeli dalok, 20: a legújabb zenekarának hangversenye, 20.45: esti zene, 21.15: tánczene.

Játék a kastélyban

Molnár Ferenc vígjátékának előadása a ramatgani „Rama”-mozi termében

Alábbi színházi beszámoló kivételesen nem héber nyelvű, hanem magyarul előadástól szól.

Hetekkel ezelőtt, bevallással és bizonyos benső nyugtalansággal vettük tudomásul Pásztor Béla ama bejelentését, hogy színészgárdát alapított, amely az ország különböző helyein magyarul előadandó színdarabokat tartani.

A kis színészcsoporthoz két főszereplőt magával hozott, igyekezett meggyőzni Pásztor Béla. Egyrészt szórakozást és művészetet nyújtani a még héberül nem tudó magyarnyelvű zsidóság-nak, másrészt pedig közelebb hozni ezt a zsidóságot a héber irodalmi szellemhez azzal, hogy héberül irt darabokat fordítsanak mutatók be előtte. Ezzel bizonyos nemzeti hivatást is tűntünk be, mert ezek a tömeges különben távol maradnak az ország héber szellemétől. Ez nem újítás Izraelben részéről, már rájötték erre a többi héberül nem értő oléimégek is. Németül számos színdarabot adtak már elő az ország különböző részeiben, hogy egyebet ne mondjak, éppen mostan játszózik Molnár Ferencnek ugyanezt a darabját, „Spiel im Schloss” címmel és a német újságok is propagálják a társulat előadásait. De jöjdisül, románul és perzsán is játszik műkedvelő csoport.

Az a szent meggyőződésem — folytatja Pásztor, hogy amíg szükség van Izraelben idegennyelvű előadásra és idegennyelvű sajtóra, addig az idegennyelvű színelőadások is ugyanazt a célt szolgálják: kulturát nyújtanak a még héberül nem tudó oléimék.

Az új színészgárda első előadása közelebb hozott a fenti elgondoláshoz. Az előadás iránti érdeklődés ugyan nem várt módon nagy volt. A közönség nemcsak megtöltötte az 1200 ülőhelyes Rama-termet, de állóhelyeket is kellett kibocsátani és mégis sokan tértek vissza jegy hiányában. Nemcsak Tel-Aviv és Ramat-Gán magyarnyelvű közönsége jelent meg ugyanis az előadáson, de vidékről érkező autóbuszok, tenderek és teherautók is öntötték magukból a közönséget.

A teremben uralkodó régi, barátságos, nosztalgias hangulat, a sok szinte taps és mosolygó arc arról győzt meg, hogy itt egy kulturára kifejezett nézőközönség van jelen, amely számára életelikt jelent egy magyarnyelvű, jó előadás. Ezek a jobbára új olék nem állnak meg azon a fokon, hogy a héber nyelvű előadásokat megértsek, élvezzék, sőt sokan közülük a mozielőadásokat sem élvezik, az angol vagy francia nyelv nem ismerete miatt. Így ez a magasnívójú színdarabhoz szokott közönség csaknem teljesen szellemi táplálék és szórakozás nélkül él. A „nem et circenses” (kenyeret és circuszi játékokat) 3000 év óta fennálló elmélete nemcsak a dekadens rómaiakra vonatkozik, de a mindenkori emberi társadalomra is, mert az emberi természet szórakozásra vágyik, amely rövid időre elvonja a nehézt, mindennapi gondjaitól.

Minden logikai ellenérveket — szokják meg az új olék a héber nyelv csengetését, ne szórakozzanak idegen nyelven, ne éljenek állandóan a szellemi élet meggyén, stb. — elnyomja az a kialakuló felismerés, hogy ezek az előadások egyenesen jótétényt jelentenek a magyar jisiv bizonyos rétegei számára.

Molnár Ferenc vígjátéka, a „Játék a kastélyban” a színdarabírás és a művészi élet izgalmas kullisztikájában vezeti be a nézőt. Meséje a színész házasság általi megfeszülése, összefonva egy operett megírásával. A csaknem harminc év előtti téma (1926) jöllehet kissé elavult már a mai kultúrát nézőközönség ízlésének, de a darab molnári felépítése, a soha félre nem fogó virtuozitás, amellyel az író a technika valamennyi hangszerén játszik, a legkritikusabb nézőt is lebilincseli. Pedig a „Játék a kastélyban” nemis a legkoncentráltabb szellemességu Molnár-darab.

A darab hét szereplője igen szép összjátékot produkált, annak ellenére, hogy nagy értékű különbség mutatkozik — legalább is a bemutató előadáson — a hivatásos színészek és a nem hivatásosok játéka között. Ez a gyakorlatban, az előadások folyamán remélhetőleg kiegyenlítődik. A legnagyobb elismerés jár a darab tulajdonképpeni főszereplőjének, Pásztor Bélának aki Turay társaszerzőt alakítja és a rendezés nem éppen könnyű munkáját végezte. Pásztor nagy rutinnal rendelkező, kitűnő színésznek bizonyul, aki ebben a hálás, de hosszú szerepben néhol „csortosi” magaságokba emelkedik. Róza Mirjam, a Kameri-színház drámai művésze és a darab egyetlen női szereplője új oldaláról mutatkozott meg a közművészetet játszó, amelyben szintén megállja a helyét, ezt is a néző meg szokott bájjal és komoly színes elmélyüléssel jártsza. Rónai András, az Ohel-színház tagja, elegáns játékot ad Almadý szerepében. Különösen a harmadik felvonás nagy próba-jelenében alakítja bravurosan a férj szerepét.

A társulat nem hivatásos szereplői sem teljesen iakusak a színjátszással szemben, tulajdonképpen mindnyáján a színház levegőjében éltek le életük egy részét. Földes Jozsef (Gál társaszerző), aki mint novella-író is ismert, stúdióban játszott Budapesten; Kálmán Aladár (Ádám zene szerző) főleg a budapesti filmvilágban működött mint rendező, operatőr, szerző; Jurányi Slomo (a titkár), jelenleg a Habima diszletterezője, karikaturista és festő; Werner Géza (a lakáj) a berlini Deutsches Theaternél segédrendező és a Reinhardt-színháznál titkár volt — Mindnyájuk közül kétségtelenül Werner Gézából csillámlik ki a legnagyobb színjátszás-készség és lakája igen frappáns alakítás. A közönség minden megjelenését tapssal honorálta.

Dr. Marton Gizella

„Kaszit” a tel-avivi művészek és írók kávéháza

Irta: BENCION ZANGEN

Valaki azt állította Tel-Avivról, hogy olyan város, amelynek nincsenek unokái. Ötletes és találó megállapítás. Tel-Aviv az első nemzedék városa, amelynek még nincsenek unokái. Szemben Jeruzsálemmel, mely ősi város, vannak unokái, sőt már nemzedékek nőttek fel benne. Tel Aviv pedig egészen új város, alig több mint 40 éves.

De ebben rejlik ennek a városnak különös bájai is. Könyvedés, fiatalosság, üdőség jellemzi. S ezért nincs is különleges és állandó jelleg, mint Jeruzsálemmek. Az is varázslatos benne, hogy nélkülözi a történelmi városok komolyságát. Minden új és minden frissen mozog benne.

Tel Aviv egyik különlegeségét kávéházi képezik. Nincs Izraelben még egy olyan város, amelyben annyi kávéház zsufolódna össze, mint Tel Avivban. Jeruzsálemben ugyszólván nincs kávéházi élet. Van ugyan egy néhány kávéház, ezek azonban nem adnak különös jelet a városnak. Még Haifa is, amely pedig könnyedebb Jeruzsálemmel, nem fejlesztett ki olyan kávéházi életet, amely tipikusan jellemző a városra, ami pedig Tel Aviv esetében igazán fennáll. Emlékszem a második világháború idején, amikor minden angol-ameri-

kai, lengyel, cseh, kanadai, vagy ausztráliai katonának és tisztnek a legfőbb vágya az volt, hogy Tel Avivban tölthesse szabadságát. Csak Tel Avivban. Sulyos büntetés volt számukra, ha nem kaptak engedélyt, hogy Tel Avivba utazhassanak. Tel Aviv kávéházi élete egyesíti magában Bécs, Budapest, Varsó, Párizs és Bukarest levegőjét.

Tel Aviv kávéházi közü a legjellegzetesebb a Kasziti. Ritka igazgyöngy a Kasziti. Írók, színészek, festők, újságírók és mindenrendű művészek találkozóhelye, de idejárnak turisták és Izraelt látogató zsidó művészek a világ minden sarkából. A tel-avivi bohémvilág kávéháza. Irodalmi és művészi kibicék és művészi kiválóságok hódolóinak gyülekező helye. Azok is idejárnak, akik önmagukat nevezték ki íróknak és színészeknek. Sznobok, akik előszeretettel forgolódnak művészek között.

A Kasziti az élet este tíz órakor kezdődik és éjjel tizenkétkor éri el tetőpontját. Ezidőtájt kezdnek a kávéháza özönléni a színesek az előadás után és követi őket a közönség egyrésze is. A Kaszitinak még földrajzi helyzete is igen előnyös. A Dizengoff utcán, a Frishman és Gordon utca közötti szakaszon terül el, a

város szívében és minden színházhoz közel.

Ha belépünk a Kasziti, azonnal megérezzük irodalmi és művészi jellegét. Ott ül Chana Rovina színészek és színésznők társaságában. Finkel, a színész és rendező, Cháná Miron, a tehetséges színésznő, Jozsef Miló, a Kameri színház főrendezője, Mose Hálévi az Oheltől, és mások. Együttülnek a Habima, Ohel, a Kameri és a Mátáté művészei és megvitájtják a színházi világ eseményeit. A Kasziti az egész harmonia a héber színház között itt nem veszekednek a konkurensok. Szerényen húzódnak meg az asztal mellett a fiatal színesgeneráció tagjai és vendég szereplői szokta a külföldi rendezők, akiket a színházak hívnak meg reprezentatív darabok rendezésére.

Itt a Kasziti várják nagy izgalommal és feszültséggel a premiereket, amelyek után rendszerint zsufolásg megtelik a kávéház és végtelen vita folyik a bemutatott darab kilátásáról.

Külön asztala van Natan Altermannnak, a népszerű kritikusk költőnek és dalszöveg-íróknak, akik a fiatal írók csoportja övez. Megvitájtják az irodalmi élet minden eseményét, minden verskötet, minden új könyv átmege ennek az asztalnak a kritikai szűrőjén. Egy másik asztal mellett Ábrám Slonszki héber költő ül híveinek népes csoportjával, akik a Mápám „haladó kulturaköréből” kerülnek ki. Ennél

az asztalnál dől el számos fiatal író művének sorsa. Be futott fiatal írók, mint Mose Sámir, Aharon Meged, A. Gilboá és mások képezik Slonszki állandó asztaltársaságát.

Az írók asztala zárt kör. Nem így azonban a festők. Ide a műgyűjtők is ellátogatnak és nem egyszer tranzakciók is lebonyolódnak az asztal mellett...

A Kasziti arról is nevezetes, hogy külön parlament alakul ki benne közéleti férfiakból és egyszerű zsidókból. Szombat délen és szombateste társasébdét rendeznek a parlament tagjai, népdalok és chászid énekek mellett vigadnak, közben pedig művésztől, politikáról és irodalomról beszélgetnek. — Képvisele vannak az összes pártok és azoknak a nyilatkozatai, de mindig a legnagyobb harmóniában, mindenkit egyesítő családi hangulatban.

Még a történelemhez is köze van ennek a kávéháznak, amelynek konyhájában a Hágáná akcióinak idején gyakran húzódtak meg menekülő harcosok és a primuszok között rejtették el fegyvereiket. Történelmi jogainál fogva úgy érzi a Kasziti, hogy joga van a terjesztéshez. Az országfejlesztés vonalán halad és első előkóját Bér Séván létesítette. Azóta Migdál Áskálomban is van kávéháza.

Igy vált a tel-avivi művészkávéház híressé Izraelben és az egész zsidó világban.

PÉNZT Lombard „TALPIOT”-TOL
Vezetők: ERDŐS L. és STOSSEL ékszerész (Kolozvár) **Haifa HERZL-U. 61** félméret il. tépcaó

SÉRVBEN SZENVEDŐKNEK
Áldás a „REPONA” rugónküli sérvkötő. — Haskóttól és rugós sérvkötőt is készít GELLERT ÉS TÁRSA, T. A., Tschernichovský 6. (Allenby u. mellett), Bejrat a Bét Lechem 1. emelet.

Nyári nadrágok:
Kamagarn 7.900-101 Tropikál 6.250-101
Amerikai gabardín 10.500-101 Nyári kabátok 13.-101
M. PRESSLER TEL-AVIV
Ben Jehuda 10.

Mezőgazdasági sarok

Gomba támadja az almafákat

Az utóbbi időben a Sárón völgyében gomba által okozott betegség terjedt el a gyümölcsösökben, amelyek főként az alma gyümölcsének rothadását idézik elő. A betegség okozóját eddig is ismerték, eddig azonban nem okozott komolyabb károkat. A betegséget keserű rothadásnak nevezik és főként azokban az ültetvényekben jelentkezik, amelyek forgókkal öntöznek és a víz a fa törzsénél magasabban jut el. Olyan ültetvények is vonzóak a gombáknak, amelyek magas füvel benőtt terület övez. A levegő nedvessége is elősegíti a gomba fejlődését, a magas fűvek pedig továbbterjesztik a gombát.

Az Egyesült Államokban és más országokban ez a betegség igen elterjedt és rendkívül sok kárt okoz. Egyes gyümölcsösökben 80-100 százalékos a kár, ami azt jelenti, hogy olykor elpusztítja az összes gyümölcsöket. Az amerikai mezőgazdák nyolcszori oltás segítségével 10-13 százalékra nyomják le a keserű rothadás károkozását.

A földművelésügyi miniszterium növényvédő osztályán kísérletek folynak, hogy az ország klímájának megfelelő szert találjanak a betegség leküzdésére. M. Papo, az ügyosztály egyik szakértője nemrég tért vissza az Egyesült Államokból, ahol tanulmányozta az ottani gyümölcsöket.

Új rendszer a kéregbetegség leküzdésére

M. Papo arra is felhasználta amerikai tartózkodását, hogy praktikus módszert tanuljon meg a citrusfák kéregbetegségének leküzdésére. Ez a veszedelmes betegség 8-12 éves megdölgözött ültetvényeken jelentkezik és a megtámadott fák kérge rothadni kezd. A betegségnek nincs orvossága és a fák, néhány évvel a betegség tünetének jelentkezése után, elpusztulnak.

Az Egyesült Államokban úgy állapítják meg a betegség fokát, hogy levelet szakitának le róla, amelyet magrólótt palántába oltanak be. A fiatal palánta sejtjeiből meg lehet állapítani, hogy a fa, amelynek levelét átoltották szenved-e a betegségben. Az Izraelben eddig ismert rendszer szerint, tavasszal vesznek már érettebb palántából oltóanyagot, azt átültetik és csak a következő szezonban tudnak képet adni a megbetegedés méreteiről. Az amerikai rendszer szerint ehhez 5-6 hét elegendő. Az ügyosztály megkezdte a kísérleteket annak megállapítása céljából, hogy a mi feltételeink mellett az amerikai módszer nálunk is alkalmazható-e.

Csemeték ellenőrzése

Sok helyen ismeretlen eredetű gyümölcs- és szőlőcsemetét találtak. A minisztérium szakértői, akik a gyümölcsfajták egységesítésének munkája során átvizsgálják az ültetvényeket, és akarják állapítani, honnan származnak ezek a csemeték. Feltételezik, hogy felelőtlen elemek kísérleteznek ezekkel az ültetvényekkel, eladják a facsemetéket és ezáltal veszélyeztetik az ország gyümölcsállományát. A déli kerületben találtak olyan citrus-csemetéket, amelyek nem tüntették fel az ültető és oltó nevét. Ezeket a csemetéket zár alá helyezték és eladásukat megtiltották. A facsemeték piacra hozásakor is szigorú vizsgálatot tartanak és az olyan csemetéket, amelyek minőségileg nem érik el a

Ahol Tokaj hagyományait ápolják

Haifa (Az Új Kelet tudósítójától) — A benjaminai máábará után hirtelen homokos dűlőre kanyarodik le a taxi. Ovatosan, elsőbességben dőcögünk még párszáz métert, aztán valami garázs-szerű épület előtt fékezünk le. Legnagyobb ámulatunkra egy 140 méter hosszú, sziklábavájt borpincében találjuk magunkat. Fínom, hűvös levegő, legalább 15 fokkal alacsonyabb a hőmérséklet, mint odakinn. Oriási, mennyezetig érő 14 ezer literes hordók állanak glédában a fal mentén. Itt érnek be az „Eliáz” borok.

A borpincét „a báró” építette hetven év előtt, de az utolsó husz éven elhagyta. Megtudjuk, hogy itt rejtgettek a tragikusorsú két angol őrmestert, akiket az Ecel a Natanja-menti erdőben retorzióként felakasztott. Itt dugták el azt a két híres tankot is, amelyet a Hagana közvetlenül az angol hadsereg kivonulása előtt „vásárolt”. Kisérteties hangulat; egy primuszon dol

A potyajjegyesek szervezkednek az új jegyadó ellen

Szapir közlekedésügyi miniszterhez mennek panaszra. Eszkol pénzügyminiszter rendelete ellen

A Kneszet pénzügyi bizottsága szótöbbséggel jóvá hagyta Eszkol pénzügyminiszter új rendeletét, amely szerint a repülő- és hajózási vállalatok által kiadott ingyen-jegyek után a jövőben éppúgy le kell fizetni az utazási illetéket, mint a megvásárolt jegyekért. Az izraeli és külföldi vállalatok körében a rendelet nagy visszataszítást keltett. A luddi repülőterén a turisztikai vállalatok szervezetének igazgatója sürgős sajtófogadást tartott, amelyen Slomo Schwartz, a szervezet alelnöke kijelentette, hogy a rendelet komoly károkat okozhat a turisztikának, mert korlátozást jelent az utazási irodák igazgatóinak külföldi utazási lehetőségét. Az igazgatók többnyire azért utaznak külföldre, hogy csoportos utazásokat szervezzenek Izraelbe, vagy hogy az izraeli turisztika propagálásával foglalkozzanak.

A külföldi repülővállalatok is elhatározták, hogy teljes erővel veszik fel a harcot az új rendelkezés ellen és csatlakoznak hozzájuk a belföldi vállalatok alkalmazottai is. Az érdekeltek körök szerint a rendelet azért is logikátlan, mert igen könnyű kijátszani. Egyszerűen, csak olyan jegyet küldenek külföldről, amelyen megjelölik, hogy ingyenesen adták. Az egyesület azonnal összehívja rendkívüli gyűlését és reméli, hogy akcióját annál

növényvédő ügyosztály által megkívánt nívót, kivonják a forgalomból. A minisztérium a közeljövőben magyarózó füzetet ad ki erről a témáról. A vizsgálóknál ellenőrzik a csemeték vastagságát, magasságát, a gyökerek hosszúságát, faji tisztaságukat, a betegségekkel szembeni ellenállásukat, stb. A múlt évben a vizsgálat során két millió csemetéből hatvan ezer voltak ki a forgalomból.

A víz cészerű használata

A víz cészerű használata-nak igen nagy fontossága van nálunk, ahol a vízforrások korlátozottak. A víz cészerű felhasználása és a pazarlás megakadályozása voltaképpen új vízforrások feltárásával egyenértékű. A földművelésügyi minisztériumban külön ügyosztály működik, amelynek a neve „a víz cészerű felhasználását ellenőrző ügyosztály”.

Az ügyosztály kerületi propaganda szolgálatot tart fenn, amely a következő kerületekben dolgozik: Emek Chéfer, Nyugat-Galil, Nahal környéke, Efraim hegyei, Chule, Jordán-völgye és az Emek Jezreél egyrésze. Ezekben a kerületekben laboratóriumokat állítottak fel, amelyekben megvizsgálják a föld tulajdonságait a vízzel kapcsolatban. Bizonyos esetekben a vizsgálatok kimutatták, hogy az öntözés nem cészerű és nagy mennyiségű vizet pazarolnak el. A felvilágosító munkát úrlapok segítségével is folytatják, amelyeken a mezőgazdák válaszolhatnak az öntözés idejére, a felhasználó víz mennyiségére és hasonló kérdésekre. A válaszok alapján adják meg az utasítást a mezőgazdának a legcészerűbb öntözésre. Az ezzel kapcsolatos problémák minden körzetben

rusból kellett a szőlőt importálnia, mert a helyi kártelek megtagadták az áruszállítást.

De az idén, a termésbőség következtében és kerülő úton bár, de kap már helyi árut. Hiába: a kereslet és kínálat ősi aranyzábaljai ellen nem igen lehet harcolni. A benjaminai „bikavér” kóstogatása közben megtudjuk még, hogy a cég rövid fennállása óta 335 ezer font „mászt motrot”-ot fizetett be az államkincstárba és több mint kétfélszáz évig bort és likört adott el; Angliába, Belgiumba és Hollandiába már rendszeresen exportál és az Egyesült Államokba most megy az első próbaszállítás. Egy 12 üveges láda exportára körülbelül 5 dollár.

A gyár 40 állandó munkást foglalkoztat, szüretszében 60-70-et a szakmunkások természetesen mind magyarok.

(sz. l.)

magok (zerám)	örvény	közlemény (hodáá)	hordó
palánták (stílim)	szőlők	van szerencsénk (ánu mitkábdim)	szőlő
virág (perách)	szőlő	készülni (lehodiá)	szőlő
ugyancsak (vechén)	szőlő	mezőgazda (chákli)	szőlő
cső (cinor)	szőlő	mezőgazdák (chákliám)	szőlő
vas (bázel)	szőlő	kertész (gánán)	szőlő
öntözés (háskáá)	szőlő	kert (giná)	szőlő
lygében (bidvár)	szőlő	kerttulajdonosok (báláj-ginot)	szőlő
részlet (prát)	szőlő	raktár (máchsán)	szőlő
kérem (ná)	szőlő	raktárunk (máchsánenu)	szőlő
iroda, hivatal (másrád)	szőlő	központ (merkáz)	szőlő
félfogadás (kábalát káhá)	szőlő	központi (merkáz)	szőlő
dél előtt (líné háchorájim)	szőlő	fiók, kirendeltség (sznif)	szőlő
délután (áchré háchorájim)	szőlő	vannak, léteznek (nimcáim)	szőlő
telefon (telefon)	szőlő	eladás (mechirá)	szőlő

Megérkezett Izraelbe az első „repülő bárány” csoport

Nem mindennapi szállítvány érkezett pénteken a luddi repülőterre. A BOAC óriási szállítógépe 116 bárányt és három özet hozott Izraelbe Singaporeból, 8300 kilométer távolságból. A bárányokat dr. Simon Goldberg, ausztráliai állattenyésztő küldte, aki néhány ezer dunamon most kezd meg a kísérleteket a legnemesebb ausztráliai juh-fajták meghonosítására Izraelben. Dr. Simon, aki Rison le-Cionban született és a mandátumi Palesztinából vándorolt Ausztráliába, a nevei Dorot kibuc mellett épít fel nagy juhtenyésztő farmját és ha a repülőszállítók során kiderül, hogy a juhok egészségesen és baj nélkül teszik meg a hosszú repülőutat, több mint ezer bárányt fog ezen az úton Izraelbe küldeni. A repülés történetében egyébként ez az első eset, hogy juhokat repülőgépen szállítanak.

Mintegy 10 nagy teherautó sorakozott fel a repülőter kútjában és rövid idő alatt átrakták a mekegő állatokat, amelyeket a kerületi állatorvos irányítása mellett Luddra szállítottak, ahol nyolc napig lesznek vesztézőr alatt. Ezalatt meg fogják állapítani, hogy az állatok nem hoztak-e magukkal valami fertőző betegséget. A juhokkal egy ausztráliai juhtenyésztési szakértő és egy fényképész is érkezett, aki kis filmet készített az egyedülálló juhszállításról. Az állatokat már Ausztráliában hozzászoktatták a repülőterhez és hosszú ideig ketrecekben tartották őket. A repülőter belsejében öt nagy ketreccet építettek.

A Premier Nagy Sikere Után!

JÁTÉK A KASTÉLYBAN

A H.O.H. védnöksége alatt

MOLNAR FERENC világhírű vígjátéka Pásztor Béla rendezésében, Rozsa Mirjam, Rónai András, Werner Géza, Földes József, Kálmán Aladár, Jurányi Sióma és Pásztor Béla szereplésével.

1953. szeptember 2-án, szombat este 9 órakor JERUZSALEM, a ZION HALLBAN. Jegyek: Ziegler kölcsönkönyvtár (az Eggeddel szembeni utcában), Magyar kölcsönkönyvtár, az Orion mozi mellett; Erdős Vilamos-üzlet, Mámilla u. 30. és HOH-nál.

1953. szeptember 3-án, csütörtökön este 9 órakor HAIFAN, AZ ORAH-MOZIBAN. Jegyek: ÚJ KELET kiadóhivatal, Grünberger, Shapira u. 13. sz.

25 סדר עברי

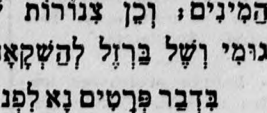
למותחילים לקנות ספרים וקלטות

הוצעה

אנו מתכבדים להודיע לחלקאים לגננים ולכל בעלי גנות פמושקה ובציר, שבמחשוננו

המקצועי בחישה ובכלל הס-גיפים שלנו בארץ נמצאים למכינה ורעים ושתילים של ירקות ופרחים מכל המינים; וכן צנורות של גימי ושל ברנול להשקאה.

בדבר פרטים נא לפנות אל משרדנו בתל-אביב, רחוב מגן-דוד 10, קומה ג. קבלת קהל בכל יום משעה 8 לפנה"צ עד 4 אחה"צ. טל. 16453

הודעה

אנו מתכבדים להודיע לחלקאים	הודעה
לגננים ולכל בעלי גנות פמושקה ובציר	הודעה
שבמחשוננו המקצועי בחישה ובכלל הס-גיפים שלנו בארץ נמצאים למכינה ורעים ושתילים של ירקות ופרחים מכל המינים; וכן צנורות של גימי ושל ברנול להשקאה.	הודעה
בדבר פרטים נא לפנות אל משרדנו בתל-אביב, רחוב מגן-דוד 10, קומה ג. קבלת קהל בכל יום משעה 8 לפנה"צ עד 4 אחה"צ. טל. 16453	הודעה

Pènz

kolosönkünk népkölesönkönyvekre. A kolosönkünk továbbra is részt vesz a sorakozásban, könyvnyelvi szűfünkben tartjuk és állandóan ellenőrizzük, hogy kiindultak-e azokat.

RABEL, T.A., Rotschild 31 Allenby sarok, 2. szoba. Telefon: 4976. (*)

ZEHNER - ZENITH

mérték után készült plasztik lufialphabétek Zehner, Orthopäed Techn. HERZLIA-BÉT Vasárnap és szerdán 4-6. Díjtalan tanácsadás. (*)

IPARI ÜZEM KERES

önálló galvanizáló

Ajánlatok: Advertising „Tal & Arley” Ltd., Tel-Aviv, POB. 245 „371” jellegre. (*)

FÉMÁRUGYAR KERES

szug álef

fémnyomót

PAL-BELL CO. LTD., T.-A., Shalmah-út 166. (*)

10 könyvet szeret olvasni? HADASH! Szakkönyvek, szótárak? HADASH! Eladó könyvek van? HADASH! A legjobb kölcsönkönyvtár HADASH! Tel-Aviv. Havarnon Stronkicse (*)

-HIREK-

5713. Elül 10.
1953. augusztus 30.

Előfizetési díj: Hétoldalon, egy hónapra Ft. 2.100
Fiókok:
Haifa, Shapira 13., telefon 2443.
POB 4094.
Jeruzsálem, Ben Jehuda 2. szam (kapu alatti).
Vidéki országos fémgyártó: Alexander Schryver, 66 lapterjesztő-vállalat, Tel Aviv, Smarjahu Levin-u. 14. Telefon: 21905.

Ros-Hásáná üdvözlőlevelet
szeptember 4-ig bezárólag veszi fel közlésre. A legkisebb üdvözlőlet megjelenési díja 3 font 700 mil. (rendszeres ár, minden felár nélkül). — Küldje be már most Ros-Hásáná üdvözlőlevelét.

— Fekete professzor külföldre utazott. Fekete professzor, a héber egyetem budapesti származású matematikatanára pénteken New Yorkba utazott. A kitűnő tudós Stanford, Harvard és Princetown egyetemén tudományos kutatómunkát véghez és ugyanott előadásokat fog tartani.

— **Megszűnik a cenzura Ausztriában.** A négy nagyhatalom ausztriai megbízottai tegnap elhatározták, hogy szeptember 1-ével megszüntetik az osztrák közlekedés és posta ellenőrzését. Ezen a napon visszaadják Ausztriának a bécsi telefonközpontot is, amely a háború vége óta a nagyhatalmi ellenőrzés alatt állt. Rövidesen megszüntetik a posta- és a sajtó cenzuráját is. A nagyhatalmi ellenőrzés megszűnését tegnap jegyzékben értesítette Julius Raab osztrák kancellár erről határozatáról.

— **A nyílt tengeren tartóztatták le.** Pénteken átadták a telavivi rendőrségnek Ellizer Waldmann büntetett előleteri jaffai lakost, aki a „Jerusalajim” hajón Franciaországba akart szökni, de a nyílt tengeren letartóztatták és visszahozták az országba. Waldmann pár hónappal ezelőtt szélhámos-ságért tartóztatták le. Peisen S. jaffai borbély ezert font garanciát tett le érte és így szabadlábra került. Két héttel ezelőtt Peisen S. megjelent a telavivi törvényes széken és bejelentette, hogy legjobb tudomása szerint Waldmann a „Jerusalajim” hajón elhagyta az országot. A bíróság utasítására sikerült Waldmannat közvetlenül Franciaországba való megérkezése előtt a hajón letartóztatni. Minthogy Peisen visszavonta garanciáját, a per tárgyalását Waldmannnak a börtönben kell maradnia.

— **Fiatalító injekciók.** Két amerikai egyetem tanárai rendkívül érdekes kísérleteket végeztek hormongyógyászati injekcióikkal. Megállapították, hogy öreg asszonyoknál az injekció hatására a bőr megújul és a hajók újulnak meg. Egy átlag 70 éves asszonyokból álló csoport tagjainak 13 hónapon keresztül adtak heti két injekciót. A kezelés következtében valamennyi asszonynál erős testi és lelki javulás állt be. A javulás öt hónapig emelkedő tendenciát mutatott, majd megállapodott. Amikor beszűntették az injekciókat, a hatás rövidesen elmuld.

— **A Bné Herzl klubja.** A Bné Herzl folyó 31-iki című gálakabátjára miatt a klubvezető klubest máj. 30-án, vasárnap lesz helyszínen. Híjarkon 73.

— **Gavriel Jam (dr. Menzer Ádám) szerzői estje.** A Jeruzsálemben élő kedvelt zeneszerző augusztus 30-iki, a Bét Hachalucotban tartandó szerzői estjén a „Mófafa” 600-ik szerzeménye kerül bemutatásra. A változatos műsor két részből áll: az első részben ívrit dalok és egy induló, a másodikban 18 magyar szám kerül előadásra. — Közreműködnek: dr. Berg József, Gervai Sándor és a szerző — előadásokkal — az énekeseknél ki-vül.

Tanfilm a hidrogén-bombáról

Washington, (UP) Amerika vezető politikusa, valamint a hadsereg magasrangú tisztjei előtt filmben bemutatták a hidrogén-bomba robbanását. A mult ősszel Eniwetok Csendes-óceáni szigeteken lefolyt kísérletekre a kongresszus néhány tagját is meghívták és ezek elmondták, hogy háznagyságú szerkezetet robbantottak fel. A robbanás következtében egy kis korallsziget teljesen eltűnt és helyette vagy 50 méter mély sűgű völgy keletkezett a tenger fenekén. Ezenkívül több kisebb bombát is robbantottak.

Moszkva is felajánlotta pénzügyi támogatását Perzsiának

Zahedi Londonba készül

Teherán, (UP) Zahedi tábornok tegnap közölte, hogy Muszadek kormánya nemcsak úrosen hagyta az államkincstárt, de két milliárd font összegű deficitet állapított meg. Ugy a sah, mint Zahedi ismét hangsúlyozta, hogy Perzsiának azonnali segítségre van szüksége éspedig adományok formájában, mert kölcsönökhöz a parlament jóváhagyása szükséges. A kormány ugyan nem tartja törvényesnek a parlament feloszlását Muszadek által, de számos képviselő lemondása miatt a parlamentben nem lehet összehozni a kvórumot.

A perzsa segélykiáltások két oldalról is megjöttek. Anatolij Lavrentjev szovjet nagykövet tegnap hosszasan tárgyalt Zahedi miniszterelnökkel és állítólag a Szovjetunió pénzügyi támogatást ajánlott fel. Ugyanakkor Loy Henderson amerikai nagykövet Riza Pahlevi saht kereste fel és

A „TIMES” SOKALLJA a vallásoknak tett engedményeket

A londoni lap Izrael gondjairól

London (STA). A „Times” jeruzsálemi tudósítójának jelentése alapján részletesen beszámol a nők nemzeti szolgálatáról, valamint a házasságról és válásról intézkedő törvényjavaslatok megszavazásáról. A tudósító szerint a két törvény „a Ben-Gurion vezetés alatt álló kormányzat kompromisszumra törekvő politikáját bizonyítja, bár magában a miniszterelnök pártjában is széles rétegek bizonyítják, hogy a házasságról és válásról intézkedő törvény megszavazása túlságosan nagy engedményt jelent a vallások felé”.

A jeruzsálemi tudósító véleményével szemben a „Times” vezércikkirője Izrael szempontjából üdvöskönsz találja, hogy megegyezést hoztak létre a két ellentétes világnézet, a vallások és a világi között. Ez annál is inkább fontos, mert Izrael nem engedheti meg magának a belső ellentétek kiéleződésének luxusát. A gazdasági válság még mindig nagyon súlyos. A kormány kénytelen naponta megismétlődő kényszerintézkedésekkel segíteni a gazdasági bajokon. Emellett a nemzetközi politika alakulása is állandó gondot okoz a kormánynak. Főként az új republikánus kormány Izraellel szembeni politikáját találják aggasztónak. Duifes amerikai külügyminiszternek az a nyilvánvaló szándéka, hogy az arab államok fegyverkezését támogassa a regionális biztonsági szervezet megteremtése céljából, valóságos ijedelmet keltett.

A transzjordán-izraeli határon folytatódtnak a súlyos incidensek és a júniusban a feszültség enyhítése céljából megkötött egyezmény ku-

darca nagy elkeseredést keltett kormánykörökben. Nagyon sajnálatos tünetek ezek, mert megnehezítik az Izrael és arabok közötti kiegyezés létrejöttét — állítja a Times.

Izraelnek szüksége van az amerikai zsidó ifjúságra

Az államelnök üdvözölte az amerikai zsidó konferenciáját

New York, (UP). Dr. Nachum Goldmann, a Szochnut amerikai elnöke, aki jelenleg Londonban tartózkodik, sürgönybeli üzenetet küldött az amerikai zsidó szervezet New Yorkban ülésére 56-ik nagygyűlésének. Dr. Goldmann egyúttal hívta fel az amerikai zsidókat és kijelentette, hogy nincs semmiféle ellentmondás az amerikai zsidók által Izraelnek nyújtott támogatás és az amerikai polgári életben való részvételük között. Izraelnek nemcsak anyagi és erkölcsi támogatásra van szüksége, hanem az amerikai zsidó ifjúság technikai és intellektuális képességeire is.

Ben Cvi államelnök, a nagygyűlésre küldött üdvözlőlevelében reménykedett, hogy az amerikai zsidó mozgalom és az Izrael közötti kapcsolatok a jövőben még szorosabbak lesznek. Sárét külügyminiszter, Bernstein kereskedelmi miniszter, Szerlin egészségügyi miniszter és az izraeli külügyhivatal párt elnöksége szintén üdvözlő táviratokat küldtek az amerikai zsidó szervezetnek. Thomas Dewey, New York állam kormányzója a nagygyűlésre küldött üzenetében kijelentette, hogy „Izrael szabad államának fennállása védelmezi a Közelkelet gazdasági és katonai szilárdságát”.

Abraham Krumbeln, az amerikai Egyesült Gyűjtőakció főpénztárosa elmondta, hogy Izrael nemzeti fejlődése az elmúlt évben 800 millió dollárra rúgott. Izrael legnagyobb problémája — mondta Krumbeln — a külkereskedelmi mérleg deficitje.

Bonyodalmak Trieszt körül

(1. old. cikk. folyt.)

A feszültség az olasz-jugoszláv viszony újabb kiéleződéséhez vezethet.

A londoni külügyminisztérium állandó telefonösszeköttetésben áll Victor Mallet római nagykövettel és a legnagyobb figyelemmel kíséri a fejleményeket. Londonban attól tartanak, hogy

Magánbeszélések szerint tíz-húsz ezer macedon menekült él Jugoszláviában, amelynek kormánya mindig a görögországi szláv kisebbség védelmezőjeként lépett fel. Emiatt a macedon gyakorlat került sor vizsgálóra, de a jugoszláv-görög barátság helyreállítása és a balkáni hármasszövetség megkötése óta ez az első eset, hogy az ellentétek ismét nyilvánosságra kerültek.

Husszein király és Dunja hercegnő

Izstambul (AFP). - Husszein transzjordán király, aki — mint jelentettük — augusztus végén apja, Talal elmebajos exkirály látogatására Izstambulba érkezik, állítólag házassági tervekkel foglalkozik. Husszein látogatásának valódi oka Dunja Abdul Hamid hercegnő, a régi ottomán dinasztia sarja, aki most Izstambulban van látogatón és felkereste Talal exkirályt is. A transzjordán király hír szerint el akarja venni a hercegnőt.

Asszonyom

Ugy vél meglát a korát

Akkor itt az ideje, hogy felfedezze a segítséget, az Alpa bio-hormon krémet. Ha túl van a harmincon, izgalmas élményben lesz része: fiatalabbnak kezd majd látszani. Saját maga fog rájönni, hogy előjabb és szebb lett. Érdje új éreklődés-sel fordul majd Ön felé. Az élet hirtelen érdekesebbé válik. A nő harmincon túl is nagyon vonzó lehet. Alpa bio-hormon krém háromszori használatát után már észlelni fogja a különbséget. Próbálja ki még ma az első tégelyt. Kapható a vezető pipere-üzletekben.

Az adóelőleg fizetőinek figyelmébe

Ezennel a közönség figyelmébe idézem, hogy szeptember elsején esedékes a fűvédelmi adó számlájára fizetendő előleg második részlete.

A fűvédelmi adóelőleg igazgatója.

Ibn Saud gondoskodik fiairól

Dzsidda, (UP). Ibn Saud király tegnap fia: és trónörökösét, Saud Ibn Abdul Aziz-t Szaudi-Arábia hadseregének és rendőrségének főparancsnokává nevezte ki. A király két másik fia külügyi és hadügyminiszteri tisztséget tölt be.

Hír szerint Ibn Saud egészségi állapota az utóbbi időben leromlott és az agg király, akinek számos fia van, végrendeletképpen állította ezt a fiát a hadsereg élére.

A legjobb minőségű pótlék

ציקוריה "הצבי"

1881

„HACVI” CIKORIA

OKAVA EXPORT

6/100 mm.

A legfinomabb borotvapenge

-SPORT-

Hápoel Tel Aviv-Galata Szerel 2:2 (0:2)

A török vendégcsapat első játékát nyolcezer néző előtt a jaffai Hápoel-pályán a Hápoel Tel Aviv ellen játszotta. A játék féldöntőként tőrt, illetőleg izraeli fővárosban folyt le. Mind a vendégcsapat, mind a Hápoel játékosai megelégedtek, hogy még a szezon elején vannak. A török játékosok jóformán az utolsó fázisban még erősen érezték az izraeli csapatban csak kevés energiát mutatottak.

A mérkőzés első percében Ormán középcsatár ütötte csúszta után Hilmil jobbkezesből juttatta a labdát, aki közéről a hálóba lökte. 1:0. Néhány perccel később Jena Fuchsnak, a Hápoel szíriá-jének kitűnő helyzete kínálkozott, de nem sikerült a kapuba találnia. A féldöntő közepén a törökök erősen szorongattak és a 25-ik percben Hilmil szép lövése a második gólt szerezte meg a Galata Szerelnek. A Hápoel nem adta fel a küzdelmet és a második féldöntőben hatalmas iramot diktált, hogy a mérkőzés sorra megfordítsa. Hilmil sikerült a török védelem tértovábbát kihasználva és a Hápoel első gólját megszereznie. A mérkőzés befejezése előtt öt perccel Heine Roenbaumnak juttatta a labdát, aki átjárásztotta a török védelmet és kiegyenlített.

Az elődöntőben eredmény megfelelt a mutatott játéknak. A Galata Szerel következő ellenfele a Malkabi Tel Aviv csapata lesz. Ezt a mérkőzést szerdán délután 4:30 órai kezdéssel ugyancsak a jaffai Hápoel-pályán játszák.

Natanja teniszbajnoksággal

Nagy érdeklődés mellett rendezte Natanja városi bajnokságot. A férfiesélyes döntőjét Ellizer Davidmann az ifjú nemzedék legkiválóbb játékosak Arje Weisz, a többszörös országos bajnok játszotta. Nagy meglepetésre Davidmann az ifjú nemzedék leggyőzött és megnyerte Natanja városi bajnokságát. Eredmény: 3:6, 1:6, 6:2, 6:3, 6:4. Ifjúsági nőbajnok Sulamit Tori, második Lehrfeld Noémi. A döntő eredménye: 8:6, 6:2. Ifjúsági férfibajnok Ellizer Davidmann, második Dávid Aaz. A döntő eredménye: 6:4, 6:1. Vénfiúk bajnokságában: első dr. Gottesmann, második Grosz. A döntő eredménye: 6:4, 2:6, 6:1. Férfipáros bajnokság döntőjébe a Finkelkraut — Davidmann és az Appel-Weisz párok kerültek: a mérkőzés a jövő héten fogják lejátszani. Az ifjúsági páros bajnokságban első Davidmann-Aaz, második Bruchmann-Arkov. A döntő eredménye: 6:3, 7:5.

Vizilabda-mérkőzés

A Brit Malkabi Alud ifjúsági vizilabdacsapata 7:1 (3:1) arányban legyőzte Haifa ifjúsági csapatát.

Mindig szolgálatára áll!

Mindenfajta, kitűnő minőség

CIPÓ

gazdag, szines választékban

KÜLÖNLEGES SZOLGALATI

- CIPÓJAVÍTÁS
- HARISNYAJAVÍTÁS
- PEDIKÜR

הבנעל AVNAL